

OPINIE Garantiecontracten bij verzekeraars zullen verdwijnen

Rajish Sagoenie
Week 45 05 november 2015

Verzekeraars zullen op korte termijn waarschijnlijk stoppen met het aanbieden van defined benefit-regelingen met garantiecontracten, stelt Rajish Sagoenie. Maar volgens hem hebben maar weinig werknemers en werkgevers door dat hun pensioen daardoor een stuk minder zeker wordt.

We staan aan de vooravond van een aantal significante veranderingen in ons pensioenlandschap. Hoewel ik geen harde cijfers heb, is het inmiddels een gegeven dat de aanvullende pensioenen van werknemers steeds minder garanties kennen en daardoor meer onzekerheid bevatten.

Mede door de structurele lage rente, de hogere levensverwachting (waardoor de kosten van garanties stijgen) en stringentere solvabiliteitseisen komt de financiering van pensioenen in Nederland steeds meer onder druk te staan. De pensioenpremies stijgen structureel tot een niveau waarop de pensioenen in Nederland als erg duur worden ervaren. Bedrijven en verzekeraars zoeken daarom naar alternatieven om pensioenen betaalbaar te houden.

Het gevolg is dat de huidige defined benefit (db) regelingen met zogenoemde garantiecontracten, die verzekeraars momenteel nog aanbieden, waarschijnlijk op korte termijn niet meer of beperkt aangeboden worden. Garantiecontracten zijn verzekeringscontracten waarin de verzekeraar een uitkeringsgarantie (lees: 'harde garantie') verstrekt over de toegezegde pensioenaanspraken. Verzekeraars bieden dit soort pensioencontracten sinds jaar en dag aan.

Tot enkele jaren geleden hadden werkgevers en werknemers in de tweede pijler een keuze tussen een verzekeraar of een pensioenfonds. Later kwam daar de premie pensioen instelling (ppi) bij als het gaat om de uitvoering van een defined contribution (dc) regeling.

In de nabije toekomst zal de keuze tussen verzekeraar en pensioenfonds echter verder worden uitgebreid met het Algemeen Pensioenfonds (apf). Een aantal verzekeraars is hierop aan het voorsorteren door een apf op te richten dat db-regelingen zal aanbieden en

uitvoeren. Als de voortekenen ons niet bedriegen, vermoedelijk al per 1 januari 2016. De apf-wetgeving is vol in de maak.

Als gevolg van de eerder genoemde redenen zal een aantal grote verzekeraars zeer waarschijnlijk alleen nog via een apf db-regelingen aanbieden en laten uitvoeren. De verwachting is dat ook bestaande klanten van verzekeraars met garantiecontracten - al dan niet gedwongen - zullen overstappen naar een apf, als het gaat om de toekomstige pensioenopbouw. Het aantal apf's zal dus in omvang en aantal groeien.

Het gevolg hiervan is wel dat er binnen apf's alleen nog pensioenen met 'zachte garanties' worden aangeboden. Een apf is namelijk volgens de wet een pensioenfonds en wordt ook als zodanig behandeld. Dat wil zeggen dat DNB, op basis van het nieuwe ftk, solvabiliteitseisen stelt die van toepassing zijn op alle pensioenfonds in Nederland. Als gevolg van deze wet- en regelgeving worden de pensioenen met zogenoemde 'zachte garanties' minder 'zeker'.

Deze onzekerheid zal zijn terug te zien in de lagere premies die apf's berekenen in vergelijking met verzekeraars en verzekerde garantiecontracten. Minder zekerheid betekent immers lagere premies. Bovendien komt de onzekerheid terug in het gegeven dat er bij een apf het risico bestaat op korten. Daar staat wel tegenover dat er een hogere kans is op indexatie.

Het is echter de vraag of werknemers en werkgevers weten dat de 'harde garanties', zoals die gelden onder garantiecontracten, verdwijnen bij de overstap naar een apf met 'zachte garanties'. Ik denk het niet. Dat is zorgelijk, omdat de gevolgen voor de hoogte van het uiteindelijke pensioen aanzienlijk kunnen zijn.

Het zou daarom goed zijn als mensen in het kader van de huidige actie 'wat moet ik doen voor mijn pensioen?' rekening houden met de grotere onzekerheid rondom pensioenen en waar nodig tijdig maatregelen nemen.

Momenteel bieden verzekeraars nog 'harde' uitkeringsgaranties op lijfrentes en uitkeringen uit hoofde van dc-regelingen. Zullen deze levenslange annuïteiten ook verdwijnen als gevolg van de structureel lage rente en almaar stijgende levensverwachting?

Op dit moment valt daar nog weinig over te zeggen. Maar ik verwacht dat innovatieve oplossingen zoals doorbeleggen, variabiliteit en keuzemogelijkheden in de uitkeringsfase zullen helpen om uitkeringsgaranties te behouden bij de genoemde twee vormen van uitkeringen. Al zullen hiervoor wel eerst wetswijzigingen nodig zijn.

Rajish Sagoenie is actuaris en Partner bij Milliman Pensioenen

Wilt u ook een opinie schrijven voor Pensioen Pro (max. 700 woorden)? Neem dan contact op met de redactie via pensioenpro@fd.nl

© 2015 Pensioen Pro. Alle rechten voorbehouden.